

**Федералният президент Франк-Валтер
Щайнмайер в рамките на възпоменателното
тържество по случай първата годишнина от
атентата в Ханау
на 19 февруари 2021 г.
в Ханау**

19 февруари 2020 година се е запечатал дълбоко в паметта ни. Една година след бруталните убийства в Ханау днес ние отново сме тук заедно, за да си спомним за ужасните събития - но преди всичко, за да отдадем почит на жертвите. За да назовем техните имена и никога да не ги забравяме.

Да се изправим още веднъж пред болката и скръбта, за всички нас на този ден това е трудно. Но това важи на първо място за Вас, ранените, роднините на жертвите, техните близки приятели. Вие, които сега сте тук или – поради коронавируса – съпреживявате този час на възпоменание пред екрана. Всички Вие загубихте хора, които са били част от Вас, чиито лица и чиито характер са Ви били близки, били са част от Вашия живот.

Всички тези любими хора, те са били единствени по рода си и неповторими. И затова - макар че жертвите и макар че Вие, техните близки, тук сте засегнати заедно от едно жестоко събитие – затова скръбта и загубата, които всеки един и всяка една от Вас изпитва, са неповторими и много специални.

Ето защо тук ще почетем поотделно всяко име и свързаната с това име биография. И ето защо тук всеки може още веднъж да даде свобода на своята съвсем лична скръб, на онази съвсем лична прощална мъка, която всеки носи сам за себе си, чийто товар наистина никой не може да Ви отнеме, колкото и да се подкрепяме и успокояваме взаимно.

Естествено не можем да не забележим какво свързва покойниците, за които скърбим. Всички те са станали жертва на извършител, който в убийствено заслепение е искал да види една съвсем конкретна прилика между тях. В неговите очи общото между всички жертви е било, че мястото им не е било тук, в Ханау, където

убитите са живеели, където са родени, където впоследствие са дошли, където е била родината им и откъдето са градели и са искали да осъществят жизнените си планове.

Извършителят си е присвоил правото да реши на кого мястото му е тук и на кого не. Той си е присвоил правото да прави разлика между „Ние“ и „Те“; да съди кой може да живее тук и кой не. Той си е присвоил правото да се разпорежда с живота и смъртта на други.

Всеки отделен човек, за когото скърбим, е бил от една страна случайна жертва, защото се е намирал тъкмо там, където извършителят е възнамерявал да осъществи унищожителния си план. От друга страна жертвите са били всичко друго, но не и случайни. Тъй като в изпълнената с омраза представа на извършителя мястото им не е било тук, именно затова те са били прецизната мишена на неговия смъртоносен план. Ето защо това деяние предизвика такъв ужас, не само, но най-вече сред всички хора с миграционно минало. Вие знаете: Всеки един от тях можеше да стане жертва на този убийствен атентат. И вероятно извършителят е искал деянието му да бъде разбрано именно така: като сигнал, като предизвикателство към установени форми на мирно съжителство.

Така това подло послание сее не само ужас, но и страх. Подобен страх изпитват много хора, и то не само в Ханау. И аз мога да разбера този страх. Идеите на извършителя не са само израз на вътрешен подтик и той не е стигнал сам до тях. Чрез своята среда, чрез интернет и социалните медии той се е запознал с един въображаем свят, където неговият расизъм и неговият мироглед, според който светът се дели на „Ние“ и „Те“, се е пресъздавал и подсилвал все повече. Този доминиран от омраза и фантазии за унищожение мироглед продължава да се разпространява ден след ден – от човекомразци, които знаят какво правят.

Както не беше случайно убийството на областния управител Валтер Любке, нито атентатът срещу синагогата в Хале, така и убийствата в Ханау не бяха случайни. Деянията са били инициирани от управлявана омраза и тя е давала кураж на извършителите.

Омраза, расизъм, подстрекателство срещу мюсюлмани и евреи, фантазии за превъзходство: Всички те са насочени много точно срещу съвсем определени хора. Хора, които живеят сред нас, които са част от нас, от нашия град и нашите съседи, които посещават с нас същите училища, пазаруват в същите магазини, извършват същата работа. Толкова общо ежедневие, което показва, че сме едно цяло – въпреки различията между нас!

Но истината е, че има хора, които още на различното отговарят с враждебност; които се настаняват в един свят, в който има място само за собствената им представа; които превъзнасят себе

си, унижавайки другото; за които е ясно, че трябва да се борят с различността. И именно това трябва да бъде набивано в главите ни чрез идеология и лъжа, чрез подстрекателство и социално изключване.

Зловредната ксенофобия, демонстрирана в мрежата или на други места, е опасната отрова на едно незначително малцинство – но отрова, която действа. Отрова, която непрекъснато кара някои хора да вярват, че имат право уж от името на народа и по негова воля да унижават, заплашват, гонят или дори убиват други хора.

Какъв може да е нашият отговор на ужасните престъпления в Ханау?

Какъв трябва да е нашият отговор?

Много отговори, много добри отговори бяха дадени.

Омразата и отмъщението не бяха сред тях. Злото не се побеждава със зло.

Под добрите отговори имам предвид например множеството спонтанни демонстрации и протестни бдения, които се състояха навсякъде в страната непосредствено след разпространяването на ужасяващите съобщения от Ханау. „Ханау е сплотен“ беше една от тези спонтанни акции, които повлякоха след себе си много други.

Аз знам: Нашите съграждани, които имат разум и сърце, искат мирно съжителство. Те не искат да се прави разлика между „Ние“ и „Те“. Те искат „Ние“ - и naistina много хора навсякъде в страната ни подкрепят това, че омразата и насилието, че незачитането и липсата на уважение не намират място сред нас. Те се борят за това всички ние да можем без страх да сме различни, всички ние да можем да живеем заедно, без да се страхуваме едни от други.

Имам предвид много неща, които се случиха тук в Ханау, за Вас и с Вас, близките на жертвите, но най-вече онова, което инициирахте самите Вие. Сещам се с благодарност за срещата с Вас в двореца Белвю, по време на която се опитахме още веднъж да анализираме и преработим ужасното деяние и последиците за всяко едно семейство. Път, който за Вас сигурно не беше лесен.

Имам предвид практическата, психологическата и материалната помощ, която беше оказана тук от града, от провинцията и от държавата, но преди всичко имам предвид множеството доказателства за най-естествена човечност. Голям брой съвсем обикновени хора, без пост и поръчение, направиха тук нещо, за което сигурно не са очаквали специална благодарност. Но аз искам въпреки това именно днес да благодаря на всички за тяхната отдаденост и за тяхната подкрепа в момент, когато имаше нужда от тях, за всичко онова, което направиха и продължават да правят за едно добро, по-добро бъдеще тук в Ханау.

Град Ханау и неговите граждани проявиха ангажираност, каквато наистина рядко съм преживявал в подобна форма и многообразие. Бих искал тук още веднъж като Федерален президент да благодаря изрично за това.

Името Ханау се свързва не само с осъдителни престъпления – то се свързва и с обичана родина, в която хората се познават, помагат си и се грижат един за друг.

Към важните, социално значими инициативи, чието съществуване обаче далеч не се разбира от само себе си, спадат преди всичко спонсорските инициативи „Инициатива 19 февруари Ханау“ или „Образователна инициатива Ферхат Унвар“, както и толкова много други, малки и големи, стигащи до изграждането и поддръжката на паметници за убитите и почетните гробове и „дигиталния паметник“ на днешната годишнина.

Ние знаем: Нищо от случилото се всъщност не може да бъде поправено.

Но множеството малки приноси, които споменах, вероятно могат да доведат до нещо, което за някои днес може би още е твърде голяма дума, но което би могло да бъде целта на всички наши, на всички Ваши усилия: връщане на доверието, а именно – доверието в този град, в тази страна, която е и трябва да остане наша обща родина.

Знам, че въпреки всички добри неща, които се случиха, имаше и продължава да има и ясна критика и въпроси относно действията на държавата.

Като Федерален президент аз не съм тук, защото имам отговори на всички отворени въпроси. Не, тук съм, защото съм дълбоко притеснен от това, че спрямо Вашите близки нашата държава не успя да спази своето обещание за закрила, сигурност и свобода, което тя дава на всички, които съжителстват тук мирно.

Знам, че това накърнява Вашето доверие в тази, в нашата, във Вашата държава. Това не бива да ни е безразлично, тъй като държавата, демокрацията се нуждаят от доверие. Правосъдната система и полицията се нуждаят от доверие. Онова, което полицаите се налага да понасят и правят особено в екстремни ситуации, често не се забелязва, нито се уважава. И тук включвам изрично и спешната помощ от страна на лекари и обгрижващ персонал.

Но и държавата и всички в нея, които носят отговорност, не са безгрешни. Никъде, не и в Германия. А където е имало грешки или грешни преценки, там трябва да последва разясняване. Разясняването и анализът не са предмет на свободна преценка. Те са задължението на държавата спрямо обществеността и преди всичко спрямо близките. Само в степента, в която това задължение бъде изпълнено и бъдат дадени отговори на отворените въпроси,

загубеното доверие може да се повиши отново. Ето защо трябва да се постараете толкова много да постигнем това.

Държавата е призвана да действа. Но също така и ние, всеки един и всяка една от нас.

Много, наистина много хора го показват ден след ден: в естественото съжителство в ежедневието или в рамките на специални инициативи, които пазят и крепят нашето общество.

И ние усещаме и виждаме, че не сме сами!

Този, който защитава мирното съжителство, не е сам. Който не приема социалното изключване, намира приятели, съседи, съграждани, които мислят и действат по същия начин. Уверявам Ви, уважаеми близки: преобладаващото мнозинство от хората в нашата страна е против социалното изключване, срещу расизма, за демокрацията. Вярно е обаче също така, че това мнозинство трябва да стане по-видимо!

Измина една година.

Отслабна ли скръбта?

Намаля ли болката, изчезна ли гневът?

Даден ли е отговор на всички въпроси?

Не. Съвсем не.

Но като Федерален президент аз стоя тук и моля всички нас: Не позволявайте злодеянието да ни раздели! Нека да не игнорираме злите духове сред нас - омразата, социалното изключване, безразличието. Но моля: Нека да вярваме в по-добрия дух на нашата страна, в силата за съвместно съжителство, във волята за общо Ние!

Ако възприемем това послание и и тук и днес го отнесем със себе си от Ханау, тогава днешният час на възпоменание и скръб е и час на надежда и оптимизъм: за Ханау, за Хесен и за цяла Германия, нашата обща родина.